

12 Απριλίου 2017

Άνθρωπος και Διάστημα: παραμονές Πάσχα άρχισαν όλα... (Νίκος Λουπάκης, Αρχισυντάκτης Επιστημών Πεμπτουσίας, Μηχανολόγος Μηχανικός, Δημοσιογράφος)

[/ Πεμπτουσία](#)

Image not found or type unknown

«Ημέρα της κοσμοναυτικής» σήμερα στη Ρωσία, μια γιορτή που καθιερώθηκε από την εποχή της Σοβιετικής Ένωσης, καθώς στις 12 Απριλίου του 1961 έγινε το μεγάλο άλμα του ανθρώπου στο διάστημα. Την ημέρα αυτή, ο ρώσος κοσμοναύτης Γιούρι Γκαγκάριν έγινε ο πρώτος άνθρωπος που μπήκε σε τροχιά γύρω από τη Γη, με το διαστημόπλοιο Βοστόκ 1, ξεκινώντας έτσι «επίσημα» την περιπέτεια του διαστήματος. Η καθιέρωση της «ημέρας της κοσμοναυτικής» πραγματοποιήθηκε έναν

χρόνο αργότερα, στις 9 Απριλίου του 1962, με απόφαση του ανώτατου σοβιέτ της ΕΣΣΔ.

Αρκετά χρόνια αργότερα, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ στις 7 Απριλίου 2011, είχαμε την καθιέρωση της 12ης Απριλίου ως Διεθνούς Ημέρας Πτήσης του Ανθρώπου στο Διάστημα (International Day of Human Space Flight) προκειμένου να αποδοθεί η δέουσα τιμή στα επιτεύγματα του ανθρώπου στο διάστημα.

Η πτήση του Γκαγκάριν, που ήταν ήδη πιλότος-δοκιμαστής της σοβιετικής πολεμικής αεροπορίας, ξεκίνησε στις 12 Απριλίου 1961, που κατά σύμπτωση ήταν Τετάρτη του Πάσχα όπως και φέτος, στις 09:07 ώρα Μόσχας, με την εκτόξευση του διαστημοπλοίου Βοστόκ 1 (Восток-1= Ανατολή-1) από το κοσμοδρόμιο Μπαϊκονούρ, στο Καζακστάν. Εικοσιπέντε λεπτά αργότερα, ο Γκαγκάριν έμπαινε σε ελλειπτική τροχιά με απόγειο 302 χιλιόμετρα, περίγειο 175 χιλιόμετρα και περίοδο 89 λεπτά και 34 δευτερόλεπτα, κινούμενος με ταχύτητα 7,61 χιλιομέτρων το δευτερόλεπτο (27.396 χλμ./ώρα). Το κωδικό του όνομα κατά τη διάρκεια της πτήσης ήταν Кедр (Κέδρος).

Πίσω στη Γη, τα νέα ήδη ξεκινούσαν για το γύρο του κόσμου. Το Σοβιετικό Επιτελείο τον προήγαγε, όσο ήταν στο διάστημα, σε Ταγματάρχη - για την περίπτωση που δεν γυρνούσε. Μάλιστα, είχαν ετοιμαστεί τρία δελτία τύπου για την αποστολή πριν την εκτόξευση: ένα για την περίπτωση επιτυχίας και δυο για την περίπτωση αποτυχίας. Ο ίδιος ο Γκαγκάριν δεν είχε τον έλεγχο του σκάφους του. Το Βοστόκ-1 ελεγχόταν από ένα επιτελείο επιστημόνων και τεχνικών στη Γη επειδή κανείς δεν ήξερε πώς θα επηρέαζαν το νεαρό πιλότο οι συνθήκες της πτήσης. Πάντως, ο Γκαγκάριν είχε μαζί του και ένα σφραγισμένο φάκελο για το ξεκλείδωμα των χειριστηρίων, αν παρουσιαζόταν τέτοια ανάγκη.

Μετά από 67 λεπτά σε τροχιά, δόθηκε εντολή στο σκάφος να πυροδοτήσει τους κινητήρες επιβράδυνσης και να αρχίσει την επάνοδο του στην ατμόσφαιρα. Ο Γκαγκάριν δεν προσγειώθηκε μαζί με την κάψουλα, αλλά χρησιμοποίησε το εκτινασσόμενο κάθισμά του σε ύψος 7 χιλιομέτρων. Στη συνέχεια πραγματοποίησε ελεύθερη πτώση και χρησιμοποιώντας το αλεξίπτωτό του και προσγειώθηκε κοντά στην πόλη Τακτάροβα. Η συνολική διάρκεια της αποστολής, που τελείωσε στις 10:55 ώρα Μόσχας με την προσγείωση του Γκαγκάριν, ήταν 108 λεπτά.

Σημειώστε ότι κατά τη διάρκεια της πτήσης, ο Γκαγκάριν προήχθη στο βαθμό του Ταγματάρχη, ενώ στα χρόνια που ακολούθησαν ο ίδιος έγινε παγκοσμίως δημοφιλής, ταξίδεψε σε πολλές χώρες και έλαβε πλήθος τιμητικών βραβείων. Στις 12 Φεβρουαρίου του 1962 ο Γκαγκάριν ήρθε για δύο μέρες και στην Αθήνα, όπου

συναντήθηκε με τον τότε πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή και ανακηρύχθηκε σε επίτιμο δημότη της πόλης. Δυστυχώς, όμως, δεν στάθηκε τυχερός στη συνέχεια, καθώς το 1968 θα έχανε τη ζωή του πιλοτάροντας ένα MIG 15 που συνετρίβη κατά τη διάρκεια εκπαιδευτικής πτήσης, λόγω μηχανικής βλάβης.

Κλείνουμε με μια ενδιαφέρουσα σύμπτωση: στις 12 Απριλίου του 1981, δηλαδή 20 χρόνια μετά την πτήση του Γκαγκάριν, έμελλε να πραγματοποιηθεί μια άλλη πρωτιά. Πρόκειται για την πρώτη πτήση του διαστημικού λεωφορείου (Space Shuttle) της NASA.